

กิจกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge management)
เรื่อง การใช้ Microsoft Teams ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
วันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2563 เวลา 14.00 – 16.00 น.

○ หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (Covid-19) จึงทำให้มีการปรับระบบการเรียนการสอนจากในห้องเรียนเป็นการสอนออนไลน์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส โดยให้นักศึกษาและอาจารย์เข้าถึงบทเรียนจากที่บ้านของแต่ละคน การจัดการเรียนการสอนในช่วงที่ผ่านมาได้มีการใช้ช่องทางการสอนและการส่งการบ้านที่หลากหลาย เช่น google form, google classroom, Webex meeting และ HCU moodle (e-learning) ซึ่งแต่ละช่องทางการใช้งานที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีข้อดี ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการใช้งานที่แตกต่างกันด้วย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์เพื่อป้องกันการระบาดของโรค Covid-19 โดยจัดซื้อโปรแกรมและ account ของ Microsoft 365 เพื่อให้ นักศึกษาและอาจารย์สามารถเข้าถึงการใช้งานของ Microsoft 365 ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Microsoft Teams เป็นส่วนหนึ่งในบริการของกลุ่ม Microsoft 365 ซึ่งสามารถช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างสะดวกขึ้น Microsoft Teams สามารถสร้างห้องเรียนตามรายวิชาและแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามแต่ละ section ของนักศึกษา สามารถสร้างงาน (create assignment) เพื่อให้นักศึกษาส่งการบ้าน รวมทั้งการสอนสดผ่านการ live ของ Teams นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแบบสอบถามออนไลน์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เนื่องจาก Microsoft Teams เป็นบริการของ Microsoft จึงสามารถทำงานร่วมกับโปรแกรมอื่นๆ ได้เช่น Words และ Excels ทำให้สามารถดึงข้อมูลออกมาประมวลผลได้อย่างรวดเร็ว การจัดการกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ Microsoft Teams จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

○ วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำ Microsoft Teams ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์และออฟไลน์ได้
- 2.2 เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ platform อื่นๆ ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

- เป้าหมายตามตัวชี้วัด (แผน 5.1)
 - 3.1 มีจำนวนอาจารย์คณะกายภาพบำบัดที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80
 - 3.2 อาจารย์คณะกายภาพบำบัดที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ด้านการใช้ Microsoft Teams เพื่อการเรียนการสอนหลังการอบรม ≥ 3.5
- แผนการดำเนินงาน
 - 4.1 สถานที่ดำเนินการ Webex Meeting
 - 4.2 ระยะเวลาการดำเนินการ วันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2563 รวม 1 วัน
 - 4.3 กลุ่มเป้าหมาย อาจารย์คณะกายภาพบำบัด จำนวน 25 คน
 - 4.4 กิจกรรมที่จะดำเนินการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง Microsoft Teams และพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้งาน platform online อื่นๆ (ตามเนื้อหาแนบท้าย)
 - 4.5 วิทยากร อาจารย์กวีพงศ์ จาตุรงค์สัมฤทธิ์
- เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ
 - 5.1 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจวิธีการใช้ประโยชน์จาก Microsoft Teams ในการจัดการเรียนการสอน
 - 5.2 มีคณาจารย์ได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และบอกเล่าแนวทางแก้ไขในการนำไปใช้จริง
- ผู้รับผิดชอบกิจกรรม

อาจารย์ สิริพิชญ์ เจริญสุขศิริ	Facilitator
อาจารย์ ดร.บุญรัตน์ โง้วตระกูล และ อาจารย์ พิษานัน เมธารุณนัท	ทีมงานจัดกิจกรรม

กำหนดการกิจกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge management)

ปีการศึกษา 2562 ครั้งที่ 1

เรื่อง การใช้ Microsoft Teams ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

วันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2563 เวลา 14.00 – 16.00 น.

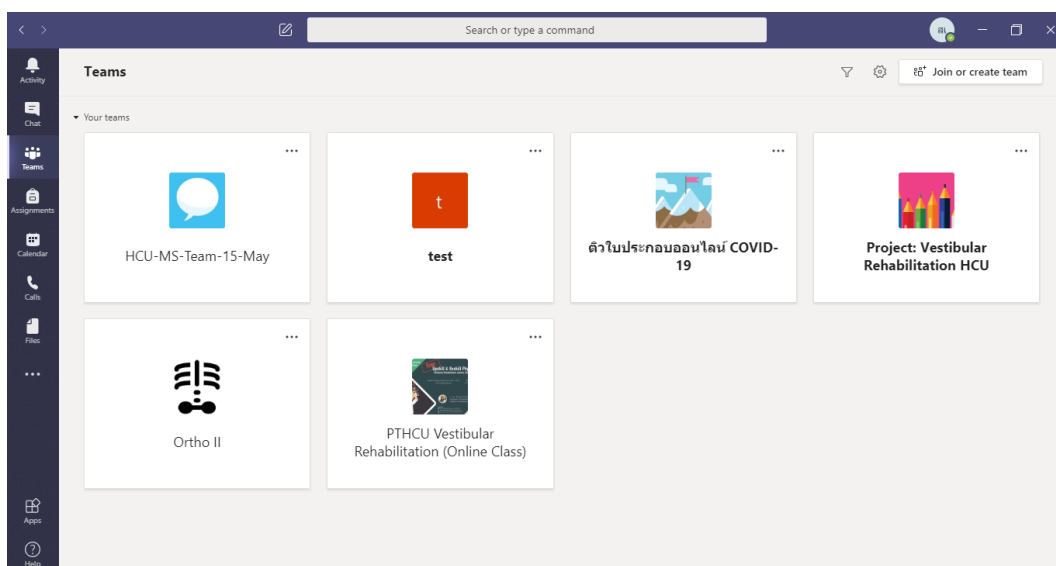
14.00 – 14.15 น.	คณบดีคณะกายภาพบำบัดกล่าวเปิดงาน อาจารย์สิริพิชญ์แนะนำประวัติวิทยากร และเริ่มดำเนินกิจกรรม
14.15 – 15.15 น.	แนะนำการใช้ Microsoft Teams ในการเรียนการสอนออนไลน์ การสร้างชั้นเรียน และการสร้างแบบสอบถามและแบบประเมิน
15.15 – 15.45 น.	แลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้ platform ออนไลน์อื่นๆ ในการเรียนการสอน ปัญหาและอุปสรรคที่พบขณะจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และ วิธีการแก้ไขปัญหา
15.45 – 16.00 น.	ปิดกิจกรรมและประเมินโครงการ
-

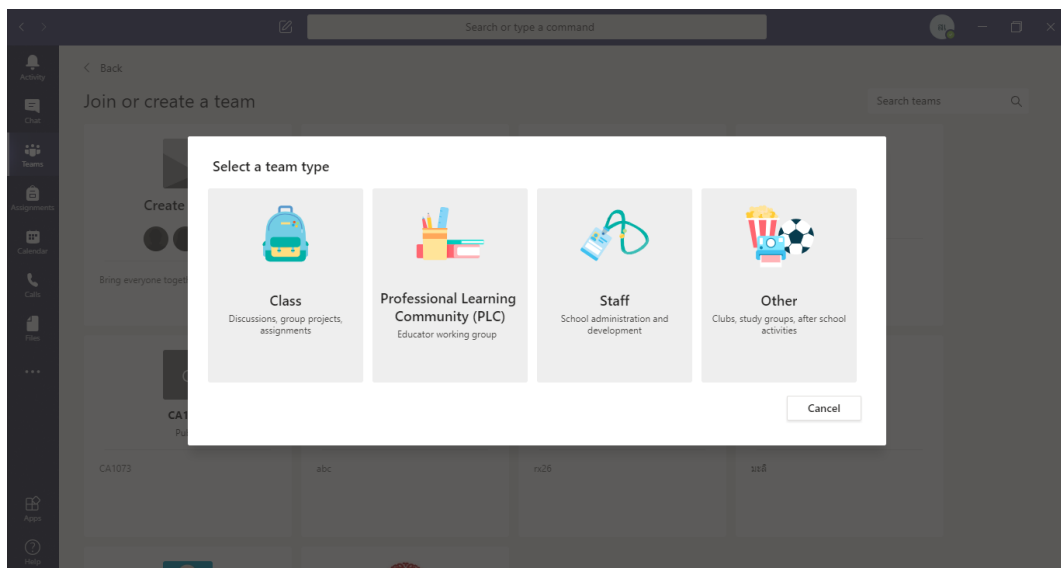
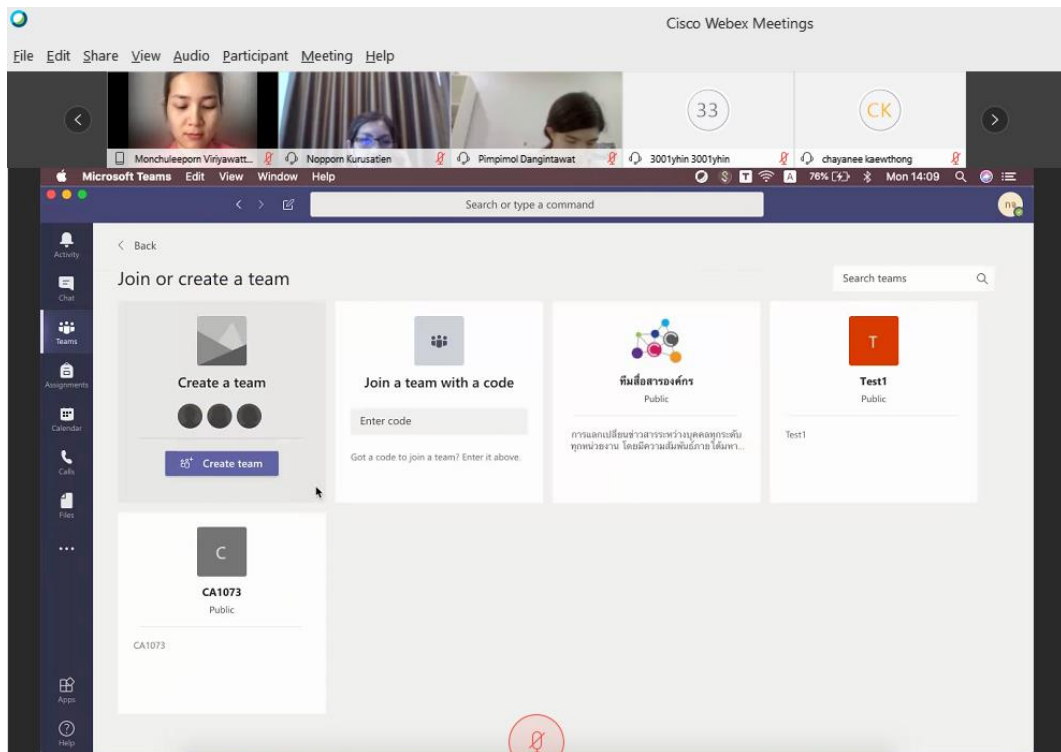
สรุปกิจกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge management)
เรื่อง การใช้ Microsoft Teams ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
วันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2563 เวลา 14.00 – 16.00 น.

เนื้อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ทำให้จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส ทางมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ตระหนักถึงปัญหาในข้อนี้จึงได้ซื้อ account Microsoft 365 ให้กับบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างห้องเรียนออนไลน์ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Teams ซึ่งเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ของ Microsoft จากการที่มหาวิทยาลัยซื้อ account ให้กับบุคลากรและนักศึกษาทำให้ Microsoft Teams เป็น platform ที่ดีกว่า platform อื่น เนื่องจากมีฐานข้อมูลของอาจารย์และนักศึกษาทุกคนอยู่ในระบบ

การสร้างห้องเรียนออนไลน์โดย Microsoft Teams สามารถทำได้โดยการโหลด application จาก Microsoft store, Appstore และ play store โดยสามารถลงโปรแกรมได้ทั้งในคอมพิวเตอร์ มือถือ และแท็บเล็ต หรือถ้าไม่ลงโปรแกรมก็สามารถใช้งานผ่าน web browser ได้ เมื่อลงโปรแกรมหรือใช้งานผ่าน website แล้ว ให้กรอกชื่อและรหัสผ่านที่ได้รับจากทางมหาวิทยาลัยเพื่อเข้าสู่ระบบ หลังจากเข้าสู่ระบบแล้ว ก็จะสามารถสร้างชั้นเรียนได้ โดยการกดเข้าไปที่แถบ Teams แล้วกดปุ่ม Join or create team

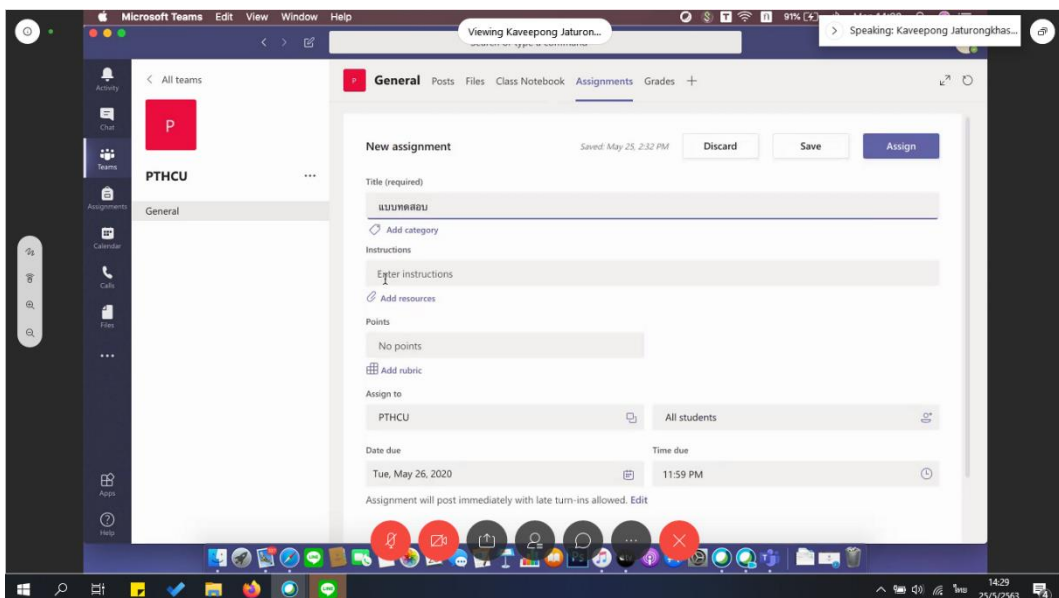

หลังจากดปุ่ม create team แล้วให้เลือกประเภทของทีมที่ต้องการสร้าง ซึ่งถ้าต้องการสร้างชั้นเรียน ให้กดเลือก class กำหนดชื่อห้องเรียนตามต้องการ จากนั้นจัดการห้องเรียนโดยการเลือก manage team ซึ่งทำให้สามารถเชิญผู้ร่วมสอนและนักศึกษาโดยการพิมพ์ชื่อทีละคน (เมื่อพิมพ์ชื่อจะขึ้นเป็นรายชื่อให้เลือก) แต่ถ้าหากจำนวนนักศึกษาที่จะเชิญเข้าห้องเรียนมีจำนวนมาก อาจใช้วิธีการเพิ่มนักศึกษาโดยการสร้าง Team code แล้วให้นักศึกษากรหัสนี้เพื่อเข้าห้องเรียน

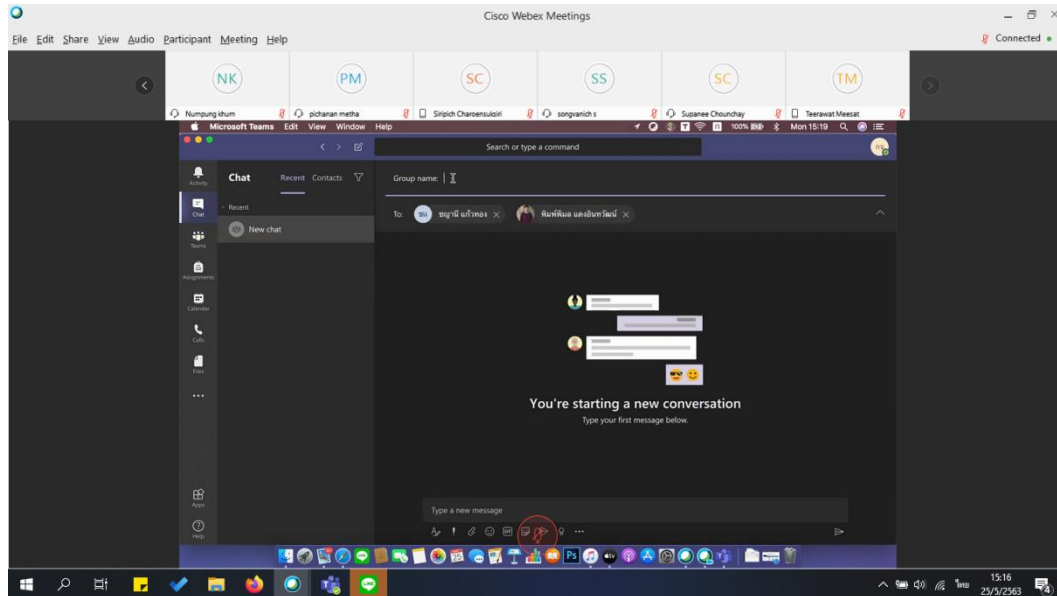

เมื่อสร้างชั้นเรียนและดึงคนเข้าห้องเรียนแล้ว สามารถ manage team เพื่อกำหนดว่าจะให้ใครสามารถแก้ไขตรงไหนได้บ้าง หรืออาจจะกำหนดให้ owner ของห้องจะเป็นคนแก้ไขคนเดียวก็ได้ หลังจากจัดการห้องเรียนแล้ว จะเห็น Assignment Bar ทางด้านบน ซึ่งเป็นส่วนที่อาจารย์สามารถให้การบ้านและให้นักศึกษาส่งงานได้ ซึ่งการส่งงานจะสามารถแนบไฟล์จาก Microsoft word, Microsoft excel, Microsoft powerpoint ได้ทันที และอาจารย์ผู้กำหนดงานสามารถเลือกวันกำหนดส่งงานได้ โดยหากเลยกำหนดเวลาส่งงานแล้วนักศึกษายังสามารถส่งงานได้อยู่แต่จะขึ้น status ว่า submit late

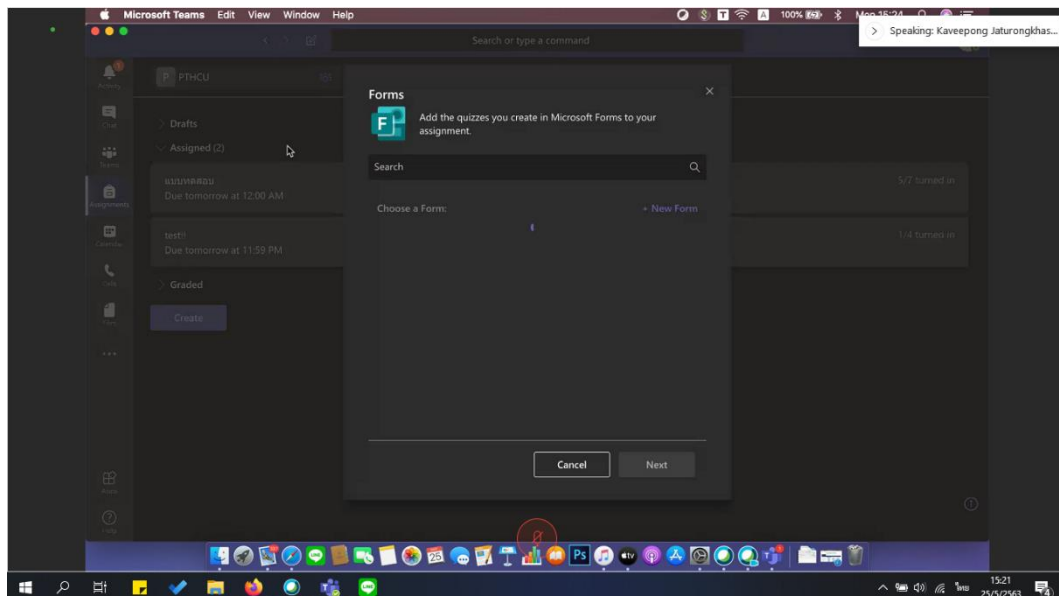

- การมอบหมายงานใน Assignment bar นั้น อาจารย์สามารถดึงงานมาจาก Microsoft word แล้วให้นักศึกษาเขียนคำตอบในไฟล์นั้นได้เลย คำตอบที่ส่งมาจะขึ้นตามชื่อของนักศึกษาผู้ทำการตอบงานนั้นๆ

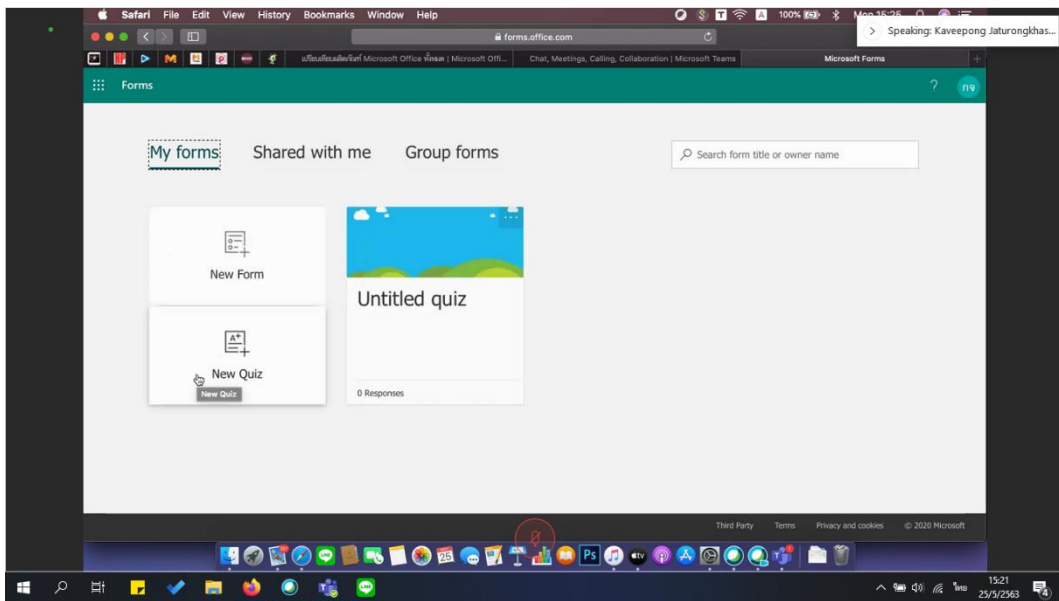
- แอป chat สามารถเลือกคุยกับนักศึกษาทีละคน หรือจะคุยเป็นกลุ่มเลยก็ได้ ซึ่งใน chat จะไม่สามารถมอบหมาย assignment ให้นักศึกษาได้ แต่สามารถส่งไฟล์งานได้

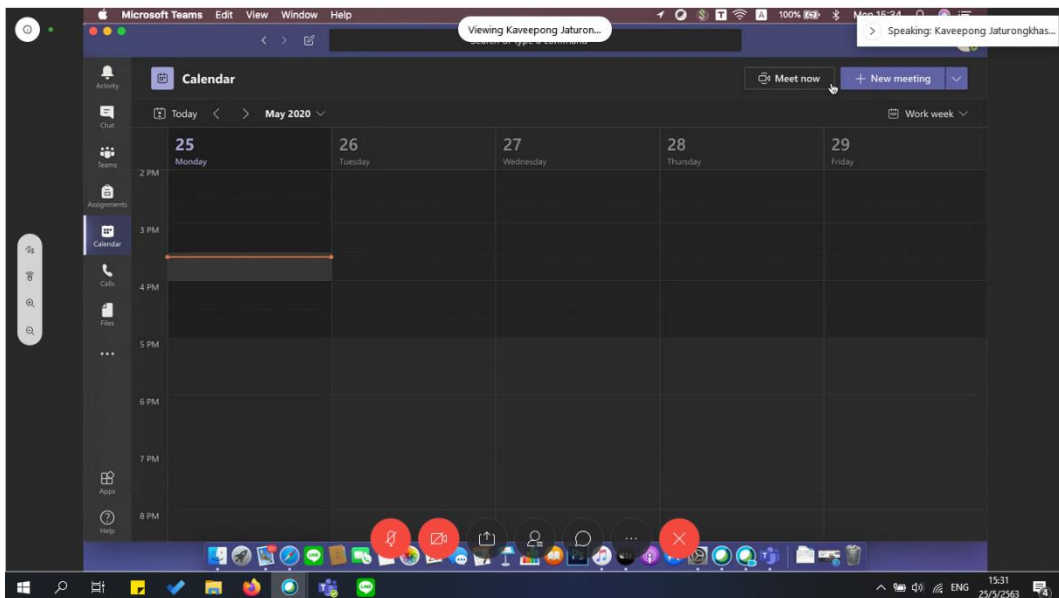
- การสร้าง quiz ที่อยู่ใน Assignment bar นั้นสามารถทำแบบทดสอบได้ทั้งแบบปรนัยและอัตนัย โดยสามารถใส่คำบรรยายและใส่รูปภาพประกอบได้ นอกจากนี้ยังสามารถปรับการตอบแบบอัตนัยเป็น short/long answer ได้ เมื่อนักศึกษาทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว จะมีที่รวบรวมคะแนนโดยบันทึกออกมาเป็นไฟล์ excel ได้

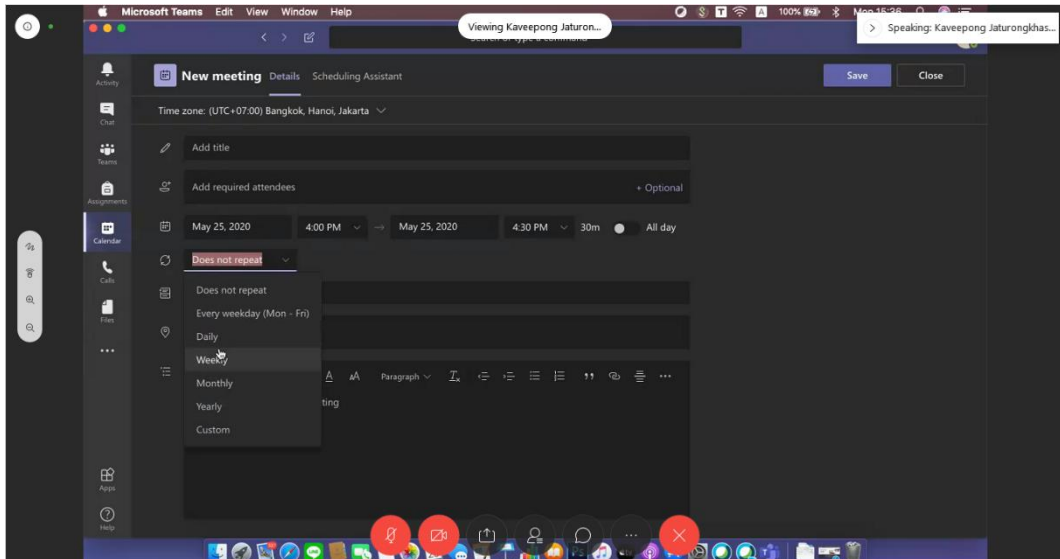

- การสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยสามารถใส่เฉลยเป็นแบบมีคำตอบที่ถูกต้องมากกว่า 1 ข้อได้
- การสร้างแบบทดสอบอัตนัยแบบ long answer จะไม่สามารถใส่คำเฉลยได้

การเปิดปฏิทินทำให้สามารถกำหนดวันเรียนล่วงหน้าได้ โดยการกดที่ new meeting แล้วกำหนดวันและเวลาที่เรียนตามตารางได้เลย

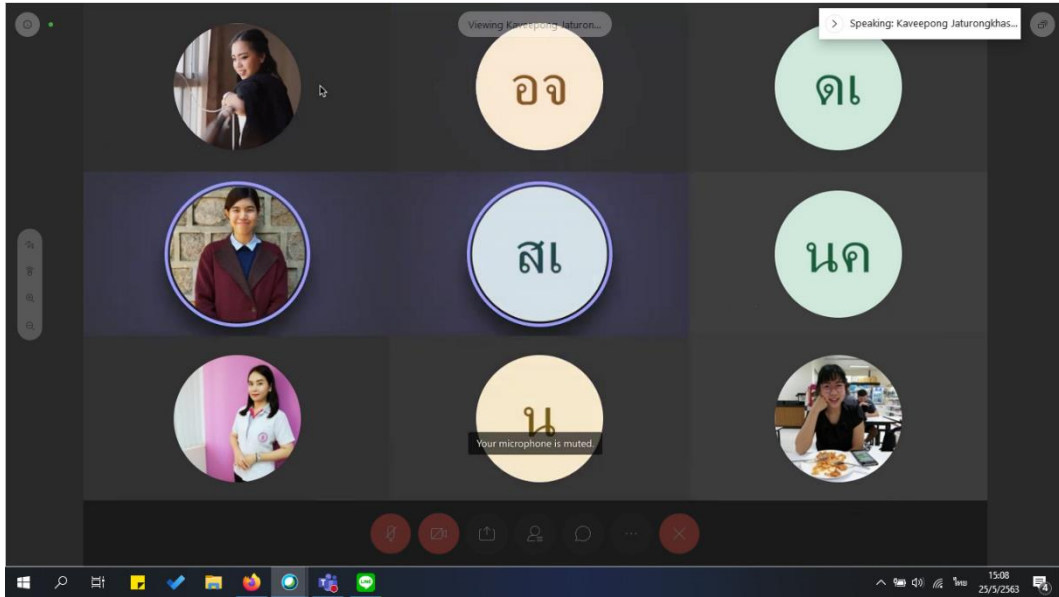

หากกำหนดเป็น live stream จะเป็นการสื่อสารทางเดียว คือผู้สอนพูดได้คนเดียวแต่นักศึกษาหรืออาจารย์ผู้ร่วมสอนจะไม่สามารถเปิดไมค์ได้ แต่สามารถโต้ตอบกับผู้สอนได้โดยการพิมพ์ ซึ่งการทำ live stream สามารถกดอัดได้ และต้องกดบันทึกก่อนที่จะกดออกจากโปรแกรม

การเช็คชื่อนักศึกษาที่เข้าชั้นเรียน สามารถทำได้โดยการกดรายชื่อเพื่อ export ออกมาเป็นไฟล์ excel

ปัญหาหนึ่งที่พบจากการใช้ Microsoft Teams คือเมื่อมีผู้เข้าชั้นเรียนจำนวนมาก จะไม่สามารถโชว์หน้าหรือกล้องได้ครบตามจำนวนคน จะแสดงแค่จำนวน 3*3 (9 ช่อง) เท่านั้น ซึ่งหากสอนหรือสอบนักศึกษาจำนวนมากอาจไม่สะดวก เนื่องจากไม่สามารถดูนักศึกษาตามรายบุคคลได้ วิธีแก้ไขปัญหานี้คือเปิดจอ Microsoft team มากกว่า 1 จอแล้วใช้การ pin ที่ชื่อของผู้ใช้คนนั้นๆ เมื่อเปิดหน้าต่างเพิ่มจาก web browser ก็ pin บุคคลเพิ่มตามต้องการ

สรุปแนวปฏิบัติที่ได้เรียนรู้

Microsoft Teams เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างห้องเรียนออนไลน์ที่ค่อนข้างครบวงจรที่สุด โดยสามารถสร้างห้องเรียนแยกตามรายวิชาหรือตามกลุ่มผู้เรียนได้ สามารถส่งงานแล้วให้นักศึกษาส่งงานเป็นไฟล์ word ได้เลย สามารถสร้างแบบทดสอบย่อยหรือข้อสอบย่อยและแบบสอบถามได้ ผู้ได้รับการทดสอบสามารถทราบคะแนนได้ทันที นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดวันเรียนลงในปฏิทินเพื่อแจ้งเตือนให้กับผู้เรียนได้ทราบด้วย ถือว่าเป็นโปรแกรมที่ค่อนข้างครบวงจรสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนี้เนื่องจากไม่จำเป็นต้องใช้โปรแกรมอื่นช่วยในการสร้างและสอนในห้องเรียนออนไลน์

ช่วงแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้โปรแกรมสำหรับการสอนออนไลน์

Google form

- ใช้งานค่อนข้างง่าย ไม่ต้องมีพื้นฐานก็สามารถทำได้
- สามารถสร้างแบบทดสอบได้ทั้งแบบปรนัยและอัตนัย พร้อมใส่เฉลยได้ (ถ้าสร้างข้อสอบเป็นอัตนัย จะไม่สามารถใส่เฉลยได้ ต้องตรวจด้วยตนเอง)
- นักศึกษามักประสบปัญหาขณะทำแบบทดสอบคือเมื่อโปรแกรมค้าง นักศึกษาจะต้องเริ่มทำใหม่ทั้งหมดเลย

HCU e-learning

- การตั้งค่าข้อสอบค่อนข้างยาก
- สามารถตั้งค่าสลับให้ข้อสอบเกิดการสลับได้ทั้งข้อสอบและข้อคำตอบ
- ระหว่างทำแบบทดสอบ หากมีปัญหาอินเทอร์เน็ต นักศึกษาสามารถเข้ามาทำข้อสอบต่อได้ภายในเวลาที่กำหนด
- พบปัญหาโปรแกรมค้างหรือขึ้น error หากนักศึกษาจัดส่งข้อสอบพร้อมกันหลายๆ คน แต่นักศึกษาสามารถกดย้อนกลับมาส่งใหม่ได้
- เวลาสร้างข้อสอบสามารถคัดลอกมาจากไฟล์ที่มีอยู่ แล้วปรับให้เข้ากับรูปแบบของข้อสอบโดยวางในโปรแกรม note pad แล้วดึงขึ้นระบบได้เลย ทำให้สามารถสร้างข้อสอบได้ไว

ผลประเมินความพึงพอใจ
กิจกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge management)
เรื่อง การใช้ Microsoft Teams ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

ลำดับ	หัวข้อ	ค่าเฉลี่ยรวม
1	ความรู้ด้านการใช้ Microsoft Teams เพื่อการเรียนการสอน ก่อน การเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2.21
2	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	4.14
3	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน	4.21
4	ระบบ Microsoft Teams สามารถทำงานได้ตามความต้องการของผู้ใช้	4.00
5	การใช้งาน Microsoft Teams สามารถช่วยให้การจัดการเรื่องการเรียนการสอนง่ายและรวดเร็วขึ้น	4.00
6	ความเหมาะสมของวันและเวลาที่จัดการอบรม	4.29
7	ความรู้ด้านการใช้ Microsoft Teams เพื่อการเรียนการสอน หลัง การเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4

สรุป

1. มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 20 คน จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1 ระดับ (4.00-2.21 = 1.79)
3. ความพึงพอใจโดยเฉลี่ยในภาพรวม 4.11
4. โปรแกรมออนไลน์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่อาจารย์คณะกายภาพบำบัดมีการใช้งานมากที่สุด คือ Webex meeting, google classroom, google form และ HCU e-learning

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนแบบออนไลน์

1. การทำข้อสอบในระบบ HCU e-learning
2. การทำสื่อออนไลน์
3. การใส่เสียงใน powerpoint
4. เทคนิคการสอนออนไลน์ที่สนุกสรวน และการใช้โปรแกรมเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้น
5. การทำ KM สำหรับผู้ใช้งาน microsoft team ไปสักกระยะหนึ่ง
6. การประยุกต์ใช้ google drive ในด้านอื่น ๆ

ภาพกิจกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge management) และการแชร์ข้อมูลเพื่อปรับใช้ต่อไป

